

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DE RAAD VAN STATE

In het Staatsblad van 9 Januari l.l. is thans de wet van 23 December 1946, houdende instelling van een Raad van State, gepubliceerd geworden. Een staatsrechtelijke betwisting, die in ons land meer dan honderd jaar geduurd heeft, kreeg hiermede haar beslag. De Raad van State is er eindelijk. De wet die hem in het leven roept is een belangrijk nieuw stuk staatsrecht en zij zal op velerlei gebied ingrijpende wijzigingen veroorzaken. Deze nieuwe wet heeft vele enthousiaste aanhangers; zij wordt door anderen aan scherpe kritiek onderworpen en alleen de toekomst zal uitwijzen of zij de zegen zal brengen die zooveel van haar verwachten.

Onze bedoeling is in dit kort artikel de nieuwe wet even in het algemeen te overschouwen, volkomen los van de voorbereidende werkzaamheden en van de gepassioneerde debatten welke zich om haar ontstaan hadden ontsponnen en enkele algemeene indrukken mede te deelen, uitsluitend gesteund op een herlezing van den tekst zooals thans het Staatsblad ons dien brengt.

Zooals een kind bij zijn geboorte een nieuw zelfstandig leven begint, dat niet altijd den weg uitgaat dien zijn ouders voor hem berekend hebben, zoo is ook een nieuw gepubliceerde wet een zelfstandig wezen en hoe aandachtig ze ook moge voorbereid zijn, haar werking en gevolgen in het juridisch en maatschappelijk leven van onze gemeenschap zijn niet altijd nauwkeurig te voorzien.

De nieuwe wet zal zeer spoedig het voorwerp worden van allerlei geleerde commentaren vanwege de vele specialisten, die sinds lange jaren haar moeilijk ontstaan uit de rechtsleer en de parlementaire werkzaamheden met passie hebben gevolgd, en zij zal ook gekneed en bewerkt worden door een belangrijke jurisprudentie waaraan de juristen, die in den Raad van State zullen benoemd worden, stellig hun beste krachten zullen wijden.

Laten wij ons vandaag beperken bij het vluchtig mededeelen van een eersten indruk welke de wet maakt wanneer men haar artikelen objectief over-

leest en zich voorloopig enkel houdt aan haar tekst zelf.

* * *

De wet bestaat uit 65 artikelen en bevat vier titels waarvan de tweede in drie hoofdstukken en de vierde in vijf hoofdstukken is onderverdeeld. De acht laatste artikelen voorzien overgangsbepalingen.

De eerste titel die gewijd is aan de afdeeling « Wetgeving » is zeer beknopt en bevat slechts twee artikelen.

Titel twee behandelt de afdeeling « Administratie » en omschrijft in zijn eerste hoofdstuk de bevoegdheid van den Raad van State voor het geven van beredeneerde adviezen, in zijn tweede hoofdstuk de bevoegdheid voor het vellen van arresten, terwijl een derde hoofdstuk de rechtspleging bij de afdeeling « Administratie » behandelt.

De derde titel der wet is uitsluitend gewijd aan het « taalgebruik in den Raad van State » terwijl de vierde titel uitvoerig de inrichting van den Raad van State regelt: in een eerste hoofdstuk de algemeene inrichting en in twee daaropvolgende afzonderlijke hoofdstukken de inrichting van de onderscheiden afdeelingen « wetgeving » en « administratie » en in de twee laatste hoofdstukken het statuut van het personeel.

Het essentieele van de wet, zijn natuurlijk de bepalingen die de bevoegdheid van den Raad van State vaststellen. Deze zijn ondergebracht in een vrij beperkten tekst, van 9 artikelen (art. 2 tot en met 10.) Veel uitvoeriger wordt verder de rechtspleging, het taalgebruik en de inrichting van den Raad van State behandeld.

* * *

Het eerste punt, waarop de aandacht dient gevestigd te worden, is de splitsing van den Raad van State, in twee afzonderlijke afdeelingen: een afdeeling voor « wetgeving » en een afdeeling voor « administratie ».

De afdeling wetgeving heeft voor taak berekenende adviezen te verstrekken over den *tekst* van alle ontwerpen en voorstellen van wet en de amendementen erop en kan er ook mede belast worden den tekst van voorontwerpen van wetten, besluiten en reglementen uit te werken.

Deze bevoegdheid is natuurlijk van het allergruotste gewicht. De wetgever heeft hierdoor willen tegemoet komen aan de klachten welke reeds zoo vele jaren geuit worden aangaande « la confection vicieuse des lois » in ons land. Dat de tekst van onze wetsontwerpen en voorstellen vooraleer zij in het Parlement gestemd worden, alsook deze van decreten en van reglementaire uitvoeringsbesluiten worde nagezien en zoowel taalkundig als juridisch aan een scherp toezicht van hoogstaande juristen worde onderworpen, zal natuurlijk door iedereen toegejuicht worden en zal zonder twijfel in belangrijke mate verhelpen aan het euvel van het slordig en onsamenhangend opstellen van zoo vele wettelijke bepalingen.

Van uit practisch oogpunt beschouwd kan men zich echter de vraag stellen of het beoogde doel wel zal bereikt worden, wanneer deze taak moet vervuld worden door hetzelfde personeel dat de oogmerken moet nastreven van de afdeling « administratie ». Deze laatste is onbetwistbaar de gewichtigste afdeling van den Raad van State, zooals hierna zal blijken bij de uiteenzetting van hare bevoegdheid. Voor de afdeling « administratie » komt het er vooral op aan in den Raad van State juristen te hebben die zich bijzonder gespecialiseerd hebben op het gebied van het staatsrecht en het administratief recht en die zich thuis voelen op dit onafzienbaar en in ons land nog zoo weinig ontgonnen terrein. Zullen nu deze specialisten, wanneer ze eenmaal gevonden zijn, ook beschikken over de gansch verscheiden bevoegdheid wetsontwerpen en voorstellen te onderzoeken, te beoordeelen en eventueel, in beredeneerde adviezen, nuttige tekstwijzigingen eraan voor te stellen?

In de afdeling « administratie » zullen de leden van den Raad van State zich uitsluitend beperken tot het gebied van het administratief recht, dat reeds zoo oneindig uitgebreid is, doch in de afdeling « wetgeving » zal aan diezelfde raadsheeren advies gevraagd worden over alle mogelijke wettelijke en reglementaire teksten, zoowel op het terrein van burgerlijk- en strafrecht, als op dit van fiscaal- en handelsrecht. Het zullen in vele gevallen gebieden zijn welke in groote mate vreemd zijn aan de specialisten van het administratief recht en er zal hun nochtans gevraagd worden over sommige uiterst delicate punten dezer juridische teksten te adviseeren.

De indeeling van de Raad van State in de twee afdelingen « wetgeving » en « administratie » is in de wet ingelascht geworden naar Fransch model. Men heeft misschien niet voldoende aandacht gewijd aan de omstandigheid dat in Frankrijk de legislatieve taak van den Conseil d'Etat meer en meer is afgesleten en de evolutie van deze instelling steeds verder is gegaan in de lijn eener zuivere specialisatie op het gebied van de administratieve rechtspraak. Is het niet waarschijnlijk dat diezelfde

evolutie zich in België eveneens spoedig zal afteekenen?

Misschien ware het mogelijk geweest in den schoot van den Raad van State een permanente kamer in te richten die zich uitsluitend zou beperken tot de zeer zware taak advies te geven betreffende het opstellen der wetten en reglementen. Zulks wordt echter onmogelijk gemaakt door art. 43 van de wet, waarin wordt voorzien dat de vernieuwing der leden van de afdeling « wetgeving » jaarlijks per derde zal geschieden volgens modaliteiten door den Koning te bepalen. Alle leden van den Raad van State zullen dus noodzakelijkerwijze actief moeten zijn om beurt in de afdelingen « wetgeving » en « administratie » en men vraagt zich af of dit roulement van aard zal zijn aan deze leden toe te laten naar behooren de taak te vervullen die hun in de afdeling « wetgeving » wordt opgelegd.

Deze toestand zou misschien een zwak punt kunnen vormen in ons nieuw staatsrechterlijk organisme. Er is echter in belangrijke mate aan dit mogelijk euvel verholpen geworden door de instelling van de bijzitters, die uitsluitend voor de afdeling « wetgeving » voorzien zijn. Deze bijzitters zullen bijzonder bevoegde personen zijn, die juist wegens hun speciale geschiktheid voor het opstellen van juridische teksten de raadsheeren van den Raad van State zullen terzijde staan.

Er wordt trouwens ook voorzien dat de afdeling « wetgeving » steeds over speciale vraagpunten bijzonder bevoegde personen ter raadpleging kan oproepen (art. 44) en het is dus zeer waarschijnlijk dat de nadeelen, die zouden kunnen voortspruiten uit het feit dat twee uiterst verschillende taken door dezelfde personen dienen vervuld te worden, in groote mate zullen zijn uitgeschakeld.

Wat er ook van zij, wanneer de practische verwezenlijking aan het beoogde doel zou kunnen beantwoorden, zou stellig de activiteit van de afdeling « wetgeving » in ons rechterlijk leven een buitengewoon gelukkigen invloed kunnen uitoefenen.

* * *

Wat nu de bevoegdheid zelve betreft van de afdeling « wetgeving » dient het onderlijnd dat deze beperkt blijft tot een bevoegdheid op formeel gebied. In artikelen 2 en 3 der wet wordt telkens bepaald dat enkel en alleen de « tekst » der wetsontwerpen en reglementen aan het toezicht van den Raad van State wordt onderworpen. Deze zal dus volstrekt vreemd blijven aan den inhoud zelf dezer ontwerpen.

De Raad van State kan eerst en vooral gelast worden door den Eersten Minister met het volledig opmaken van den tekst van voorontwerpen van wetten, besluiten of reglementen, waarvan echter het voorwerp en de stof door den Eersten Minister zelf worden aangeduid. (art. 3). Verder kunnen de Voorzitters van de beide Wetgevende Kamers aan den Raad van State een beredeneerd advies vragen over den tekst van alle ontwerpen, voorstellen en amendementen. De practijk van het parlementair leven zal uitwijzen of van deze mogelijkheid een veelvuldig gebruik zal gemaakt worden. De Eerste Minister en de Voorzitters der Wetgevende Kamers

zijn dus volkomen vrij al of niet beroep te doen op de tusschenkomst van den Raad van State.

Zulks is niet het geval met de Ministers. Deze zijn verplicht volgens art. 2 al. 2 den tekst van alle voorontwerpen van wetten, ontwerpen van decreten of van organieke en reglementaire uitvoeringsbepalingen, aan het beredeneerd advies van de afdeeling « wetgeving » van den Raad van State te onderwerpen (uitgezonderd de gevallen van hoogdringendheid en de begrotingswetten). Dit advies zal in de toekomst een van de belangrijke elementen zijn van het tot stand komen der wetgeving, daar het geheel moet worden aan de memorie van toelichting van de wetsontwerpen, alsmede aan de verslagen aan den Koning.

Wanneer men nagaat dat een formeel toezicht over den tekst natuurlijk niet denkbaar is zonder dat de leden van den Raad van State, die met dit toezicht gelast zijn, een grondige kennis zouden hebben van de volledige wetgeving op het gebied waarop deze tekst betrekking heeft, wordt hierdoor aan dit nieuw staatslichaam een zeer zware en moeilijke taak opgelegd, die echter, wanneer ze naar behoren vervuld wordt, merkwaardige uitslagen zou kunnen opleveren.

Alvorens het gebied der afdeeling « wetgeving » te verlaten wenschen wij hier terloops nog enkel te doen opmerken dat in den Nederlandschen tekst van art. 3 een vertalingsfout is geslopen en dat de zin « waarvan de stof en het ontwerp door hem worden vastgesteld » zou dienen veranderd te worden in « waarvan de stof en het voorwerp door hem worden vastgesteld ».

* * *

In titel II der wet, die handelt over de afdeeling « administratie » ligt de essentiële beteekenis van de nieuwe instelling opgesloten. In de bevoegdheid welke aan deze afdeeling verleend wordt is de eigenlijke bestaansreden van den Raad van State te vinden.

De afdeeling « administratie » zal een dubbele bevoegdheid hebben. Van den eenen kant zal zij over allerlei aangelegenheden beredeneerde adviezen hebben uit te brengen, van den anderen kant zal ze in andere omstandigheden uitspraak te doen hebben door middel van arresten over werkelijke betwistingen. De bevoegdheden in het een en in het ander geval worden aangeduid in de art. 5 tot en met 10 van de wet, die de belangrijkste artikelen vormen die erin voorkomen.

In den tekst die handelt over de beredeneerde adviezen wordt eerst en vooral in art. 5 een algemeen beginsel voorop gesteld. Het is geenszins de bedoeling van de wet, door de bevoegdheden toegekend aan den Raad van State, eenige inbreuk te maken op de bevoegdheden welke volgens de grondwet en de bestaande wetten toegekend zijn aan de rechterlijke macht in ons land. Al wat door de bestaande wetten ter beoordeeling wordt onderworpen aan de bijzondere bevoegdheid van rechtbanken en hoven voor wat de burgerlijke rechten betreft, of van bijzondere colleges voor sommige politieke rechten, blijft aan deze bevoegdheid onderworpen. Het dient dus bijzonder onderlijnd dat de rechterlijke macht geen greintje van hare bevoegd-

heid verliest. Het is dus volkomen terecht dat men spreekt van de « residuaire bevoegdheid » van den Raad van State.

Er wordt ook niets gewijzigd aan de bevoegdheid van de rechterlijke macht om, ingevolge de rechtspraak die gehuldigd werd sedert 1920, te oordeelen over betwistingen waarin de staat of de openbare lichamen ter verantwoording worden geroepen wegens de schending of aantasting van burgerlijke rechten zelfs in de uitoefening van hun imperium. Aan dit alles wordt niets gewijzigd en gezag en bevoegdheid van de rechterlijke macht blijven volstrekt onaangetast.

De tekst van art. 5 verklaart dan ook uitdrukkelijk dat de afdeeling « administratie » enkel en alleen geraadpleegd wordt om advies te geven over de moeilijkheden en betwistingen waarvan de oplossing of de beslechting tot de bevoegdheid der uitvoerende macht behoort. Dit artikel, hoe algemeen zijn termen ook mogen zijn, is volkomen duidelijk en beschermt op afdoende wijze het onaanastbaar gebied van de bevoegdheid der hoven van rechtbanken.

Ditzelfde beginsel wordt nog nader gehuldigd in het art. 6. Dit artikel kent aan den Minister het recht toe het advies van de afdeeling « administratie » te vragen betreffende alle hoegenaamde zaken en aangelegenheden van administratieve aard. Hierbij worden echter de « betwiste zaken » uitgesloten waarbij andermaal het prerogatief der rechterlijke colleges gevrijwaard wordt.

Buiten deze beperking is echter de toelating, die aan de Ministers verleend wordt om aan de afdeeling « administratie » advies te vragen volstrekt algemeen en zou dus door toepassing van art. 6 de afdeeling « administratie » kunnen uitgroeien tot een voortdurende inlichtingsbron die de wetenschappelijke ontwikkeling van het Belgisch administratief recht terdege zal kunnen bevorderen. De tusschenkomst van den Raad van State op dit gebied zal echter uitsluitend beperkt blijven tot het verstrekken van adviezen en de uitvoerende macht zal op geen enkele wijze gehouden zijn deze adviezen na te volgen. Het zal natuurlijk afhangen van het prestige dat de Raad van State zal weten te bemachtigen of hij al dan niet een diepgaanden invloed op ons administratief leven zal uitoefenen.

* * *

Het art. 7 is een van de gewichtigste van de wet omdat er een oplossing werd in gevonden voor het zooveel omstreden vraagstuk van de rechtsprekende bevoegdheid van den Raad van State, in zake geschillen van bestuur. Onze wetgevers zijn van meening geweest dat het volgens ons staatsbestel niet te verantwoorden was dat aan den Raad van State in alle hoegenaamde geschillen een rechtsprekende bevoegdheid zou worden toegekend. Men is van oordeel geweest dat dergelijk stelsel, dat tot werkelijkheid gegroeid is in de practijk van de Fransche « Conseil d'Etat » niet in overeenstemming zou te brengen zijn met onze grondwettelijke instellingen en waar men van den anderen kant toch de belangen der burgers op doeltreffende wijze wenschte te beschermen tegen de willekeur der openbare besturen, heeft de wet aan den Raad

van State opgedragen over dusdanige geschillen uitspraak te doen bij wijze van een gemotiveerd advies.

Dit advies zal wederom de administratie niet binden en het staat haar vrij er van af te wijken, doch de wetgever is van oordeel geweest dat dergelijke adviezen, wanneer ze openbaar gemaakt worden en aan de belanghebbenden medegedeeld, het aan het bestuur uiterst moeilijk zullen maken af te wijken van de meening uitgesproken door een zoo hoogstaand en zoo onpartijdig lichaam als de Raad van State.

In welke gevallen zullen nu deze adviezen betreffende geschillen kunnen aangevraagd worden. Eerste voorwaarde is wederom dat er geen ander bevoegd rechtscollege zou bestaan om over het geschil te oordeelen. Art. 7 omschrijft nu ook de stof die het voorwerp zal kunnen zijn tot dergelijke vragen om advies en omschrijft deze op de volgende wijze. Het zijn namelijk «aanvragen om herstelvergoeding betreffende een buitengewone schade welke ontstaan is uit een door den staat, de provincie, de gemeente of het koloniaal gouvernement genomen of gelasten maatregel». Deze termen zijn rijk aan inhoud en zij vormen een uitgestrekt veld dat in de toekomst door de rechtspraak van den Raad van State terdege zal bewerkt worden.

Van belang is de term «buitengewone schade» waaruit dient afgeleid dat de gewone schadelijke hinder, die noodzakelijkerwijze voortdurend onderhouden wordt door iedereen bij het nemen van administratieve maatregelen, voor de toepassing van art. 7 niet in aanmerking komt. Wanneer er echter tengevolge van maatregelen, bevolen door bestuurlijke lichamen, door particulieren een uitzonderlijke schade geleden wordt, eischt het beginsel van de gelijkheid der individuen voor de verdeling van de lasten die noodzakelijk zijn in het belang van het algemeen, dat degene, die bijzonder getroffen wordt, op de vergoeding van de door hem geleden schade zou mogen rekenen. Dit punt zal het voorwerp zijn waarop de Raad van State zijn aandacht zal moeten vestigen en waaromtrent hij zijn beredeneerd advies zal moeten uitbrengen.

Om de bescherming van de individueele belangen zoo breed mogelijk te maken voegt de tekst van art. 7 eraan toe dat de maatregelen die de aanleiding zijn tot het ontstaan der schade *hetzij normaal, hetzij gebrekkig of met vertraging* mogen zijn uitgevoerd. Deze tekst heeft ook een verregaande beteekenis vermits voor het advies van den Raad van State in aanmerking komen niet alleen die handelingen van het bestuur, waar dit laatste in zekere mate in gebreke is gebleven, maar ook degene die een volkomen normaal verloop hebben gehad, doch waarin de toepassing van den bevolen maatregel voor bepaalde belanghebbenden een uitzonderlijke schade heeft veroorzaakt. De Raad van State vindt hier dus binnen zijn bevoegdheid getrokken heel het rijk domein waarop de administratieve rechtspraak van den Franschen «Conseil d'Etat» sedert zooveel jaren een zoo merkwaardige jurisprudentie heeft opgebouwd.

In hoe verregaande mate het beginsel van het herstel der geleden schade dus ook wordt doorgedreven, toch zijn daardoor geenszins de rechten

en belangen van den Staat op gevaarlijke wijze in het gedrang gebracht. Eerst en vooral is het de administratie steeds mogelijk, wanneer nijpende belangen van het bestuur zulks zouden rechtvaardigen, het advies van den Raad van State niet te volgen, — welke pijnlijke indruk deze afwijking ook moge veroorzaken — doch in den tekst van art. 7 wordt een fingerwijzing verstrekt, die aan den Raad van State oplegt bij zijn adviezen het openbaar belang nooit uit het oog te verliezen. Inderdaad, aan het einde van de eerste alinea van art. 7 is toegevoegd geworden dat het gemotiveerd advies van den Raad wordt uitgesproken «naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden van openbaar en privaat belang».

Wanneer inderdaad, naar iedereen hoopt, de Staatsraad een dusdanig prestige zal weten te bemachtigen dat slechts in volstrekt uitzonderlijke omstandigheden van zijn adviezen zal worden afgeweken en bijgevolg deze adviezen, in feite haast de waarde zullen verkrijgen van werkelijke rechterlijke uitspraken, brengt dit art. 7 in ons administratief recht een volstreekte revolutie tot stand waarvan de gevolgen verregaand en vruchtbaar zullen kunnen zijn.

* * *

Wat de proceduur betreft voor de adviezen der afdeling «administratie» werd deze eveneens in het art. 7 kortbondig vastgelegd. De wetgever heeft gewild dat een particulier niet dadelijk den Raad van State zou kunnen lastig vallen met zijn vraag om advies tot het bekomen van schadevergoeding en dat voorafgaandelijk het bestuur zelf, tegenover hetwelk de eisch gesteld wordt, zou geraadpleegd zijn geworden, ten einde steeds een minnelijk akkoord mogelijk te maken. Vandaar de bepaling dat een verzoekschrift tot het bekomen van advies in zake schadevergoeding slechts bij den Raad van State kan aanhangig gemaakt worden wanneer een verzoek om vergoeding door het bestuur in zijn geheel of gedeeltelijk werd verworpen of wanneer het bestuur is in gebreke gebleven gedurende en periode van zestig dagen over deze aanvraag uitspraak te doen. Het art. 7 voorziet eveneens dat het advies van den Raad van State moet verleend worden binnen een bepaalde termijn. De duur van dezen termijn zal echter door een koninklijk besluit worden vastgesteld.

Zooals het hooger reeds werd gezegd zullen de adviezen openbaar gemaakt worden en aan de belanghebbenden medegedeeld. Dit is vanzelfsprekend de vereischte voorwaarde om aan deze adviezen een werkelijke beteekenis te geven en er in zekere mate een dwingend gezag te doen van uitgaan tegenover het betrokken bestuur.

* * *

De nieuwe wet voorziet ook (art. 7, par. 2) dat de Mijnraad wordt opgeheven en dat zijn bevoegdheden zullen worden uitgeoefend door de afdeling «administratie» van den Raad van State. Hier tegen is verzet aan den dag gekomen, doch de maatregel dient redelijk geacht te worden. De Mijnraad is zelf voortgekomen uit de oude Fransche «Conseil d'Etat» van 1810 en heeft zich in ons staatsrecht als een zelfstandig lichaam ontwikkeld. Nu er op-

nieuw een Raad van State ingesteld wordt, is het volkomen begrijpelijk dat men het nuttig geoordeeld heeft dat de Mijnsraad, wiens activiteit zich sedert vele jaren reeds niet meer beperkte tot de zuivere aangelegenheden betreffende het mijnwezen, doch aan wien men ook allerlei bevoegdheden van zuiver administratieve aard had opgedrongen, opgenomen worde in den Raad van State.

* * *

De allergewichtigste hervorming, die door de nieuwe wet wordt tot stand gebracht, is uiteengezet in de drie artikelen 8, 9 en 10, die het voorwerp uitmaken van het tweede hoofdstuk van den tweeden titel. In deze artikelen worden de gevallen voorzien waarin aan den Raad van State een volstrekte rechtsprekende macht wordt verleend en waardoor hem de bevoegdheid wordt toegekend over bestuurlijke geschillen uitspraak te doen «bij wijze van arresten», die volkomen de waarde zullen hebben van de beslissingen onzer Hoven.

De drie bedoelde artikelen voorzien drie onderscheiden gevallen. Wanneer er zich moeilijkheden voordoen betreffende de respectieve bevoegdheid van de provinciale of gemeentelijke overheden, of van de openbare instellingen, beslist de Raad van State over deze moeilijkheden bij wijze van arrest. De betwistingen mogen door elk van de betrokken administratieve overheden bij den Raad van State aanhangig worden gemaakt (art. 8).

Artikel 10 voorziet vier bijzondere gevallen, waar bij eveneens de uitspraak bij wijze van arrest zal geschieden :

1. de beroepen in hoogsten aanleg betreffende betwistingen aangaande de gemeentekieswet;
2. zekere gevallen betreffende het verbreken van sommige vóór of tijdens den oorlog afgesloten contracten;
3. en 4. enkele aangelegenheden betreffende de wet op den openbaren onderstand.

Deze gevallen zijn zeer beperkt en er zouden stellig meerdere administratieve betwistingen op dezelfde wijze onderworpen kunnen worden aan de rechtsprekende bevoegdheid van den Raad van State. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid in de toekomst het geval worden en het is te voorzien, dat bij menige nieuwe wet op administratief gebied de beslechting van betwistingen in hoogsten aanleg aan den Raad van State zal worden onderworpen.

De vier gevallen, voorzien in artikel 10, zijn naar onze meening slechts een kader dat getrokken is waarbij in de toekomst menigvuldige gelijkaardige aangelegenheden zullen kunnen worden ingeschakeld.

Van oneinidg meer belang is het principe dat ligt opgesloten in artikel 9, waardoor voorzien wordt dat de afdeling « administratie » uitspraak doet bij wijze van arresten over de beroepen tot nietigverklaring van administratieve beslissingen en reglementen of tegen administratieve beslissingen in betwiste zaken. Door dit verhaal bij den Raad van State wordt op de meest doeltreffende wijze de administratie op definitieve manier gebonden aan de normen van het recht. Het artikel voorziet de gevallen waarin het verhaal tot nietigverklaring zal ont-

vankelijk zijn, namelijk « wegens overtreding van hetzij substantieele, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht ».

Deze termen beteekenen ongeveer heel het domein van de administratieve rechtspraak en wanneer de gevallen van overtreding van voorgeschreven vormen nog streng gebonden blijven aan de wettelijke bepalingen, is het domein waarop het beginsel van de overschrijding of afwending van macht kan aangewend worden, werkelijk niet te overzien. Hier is de Raad van State niet meer slaafs gebonden aan een bepaalden wettelijke regel. Hier dient hij telkens een onderzoek in te stellen naar het doel dat de rechtsregelen beoogen, naar de sfeer van macht die ze toekennen aan de administratie en telkens het mocht blijken dat die toegekende macht te buiten is gegaan en dat aldus het doel, dat het wetgever heeft beoogd, voorbij gestreefd is geworden, zal de Raad van State gemachtigd zijn door zijn arresten de noodige rem aan te trekken en administratieve beslissingen en reglementen te vernietigen.

Wanneer men nagaat tot welke merkwaardige rechtspraak het beginsel van het « détournement de pouvoir » in de Fransche rechtspraak van den Conseil d'Etat aanleiding heeft gegeven, beseft men onmiddellijk van welk reusachtig belang het nieuw artikel 9 is.

Het is de degelijkste bescherming die men zich kan voorstellen voor de particulieren tegenover de willekeur van het bestuur. Het is het zekere middel dat het niet alleen, in de toekomst, mogelijk zal maken bestuurlijke onrechtmatigheden te doen vernietigen, maar dat ook door zijn preventieve werking in reusachtige mate zal bijdragen om de besturen van hoog tot laag aan te zetten, uit vrees voor de sanctie der arresten van den Raad van State, alle onwettig optreden op de stelligste wijze te vermijden.

Dit eenig artikel 9 sluit in zijn termen een heele wereld op van belangrijke administratieve aangelegenheden en het mag, wat zijn practische uitwerking betreft, gelijkgesteld worden met de belangrijkste waarborgen, die aan de Belgische burgers door de grondwet worden verstrekt.

* * *

Over de proceduur, die zal toegepast worden bij de afdeling « administratie », zullen wij vluchtig heenstappen. Stippen wij enkel de bijzonderste punten aan.

Het recht om een verhaal in te dienen bij den Raad van State wordt erkend op de meest algemeene wijze aan elke partij die doet blijken van een benadeeling of van een belang (artikel 11).

In dit artikel wordt dus afgeweken van het beginsel, dat enkel rechten (burgerlijke of staatsburgerlijke rechten) worden beschermd. Ook eenvoudige belangen worden aan de toetsing van den Raad van State onderworpen. In welke mate het begrip belang zal worden omschreven zal afhangen van de toekomstige rechtspraak van den Raad van State.

De proceduur is schriftelijk (art. 11 en 12), al kan de Raad van State de partijen oproepen en hooren.

De regering heeft steeds het recht te worden gehoord bij monde van door haar aangewezen commissarissen (artikel 12). De partijen mogen zich laten tegenwoordigen of bijstaan door advocaten van Belgische nationaliteit die tien jaar inschrijving op de tabel der orde tellen. Het voorstel dat er, zooals bij het Hof van Verbreking, een speciale balie bij den Raad van State zou opgericht worden, is door den wetgever niet aangenomen geworden.

De afdeeling « administratie » correspondeert rechtstreeks met alle openbare besturen en doet zich, wanneer ze zulks verlangt, alle bescheiden en inlichtingen omtrent de zaak, waarover ze uitspraak moet doen, voorleggen (artikel 15).

Dat er uitspraak gedaan wordt in openbare zitting (artikel 18) en door gemotiveerd arrest (artikel 19) is vanzelfsprekend. Laten wij opmerken, dat de partijen zelf niet hoeven te zorgen voor de teekening van de arresten, doch dat elk arrest, het weze een tusschen- of eindarrest, rechtstreeks door den Raad van State aan de partijen betekend wordt.

Artikel 20 regelt de conflicten van bevoegdheid die zouden oprijzen. Wanneer zich dergelijk conflict van bevoegdheid tusschen den Raad van State en de rechterlijke overheden voordoet, is het het Hof van Verbreking dat hierover uitspraak zal doen.

De overige artikelen betreffende de proceduur inspireeren zich hoofdzakelijk op de bestaande regelen van ons burgerlijk procesrecht en de wet voorziet dat de regeling van alle detailkwesties zal geschieden door middel van later uit te vaardigen koninklijke besluiten. Te dien einde zal er dus nog een klein wetboek van bijzonder procesrecht voor den Raad van State dienen opgesteld te worden.

* * *

Het taalgebruik van den Raad van State wordt geregeld in artikelen 23 tot en met 27 en deze leggen er zich op toe een volstrekte gelijkheid van de beide landstalen voor den Raad van State te verzekeren. Deze bepalingen sluiten volkomen aan bij de bestaande wetten op het gebruik der talen in bestuursaangelegenheden en in gerechtszaken.

* * *

De inrichting van den Raad van State maakt het voorwerp uit van den vierden titel der wet, die de meest uitvoerige is en in zijn vijf hoofdstukken 30 artikelen omvat. Hier stippen wij enkel wederom het essentieelste aan.

De Raad van State zal samengesteld zijn uit ten minste 13 en ten hoogste 15 leden (een eerste-voorzitter, een voorzitter en ten minste 11 of ten hoogste 13 raadsheeren). Verder telt hij ten minste 7 en ten hoogste 10 auditeurs, een griffier, ten minste twee adjunct-griffiers en eindelijk een bureau voor samenordering, samengesteld uit 3 leden (artikel 28). De afdeeling « wetgeving » telt daarenboven nog een aantal bijzitters, waarvan het getal 10 niet mag overschrijden (artikel 29).

* * *

Uit wat bestaan nu de functies van deze verschillende leden van den Raad van State?

De voorzitters en raadsheeren vervullen de taken

die hierboven aangeduid zijn en vormen het normaal adviseerend en rechtsprekend personeel van den Raad van State.

De bijzitters, die enkel benoemd worden bij de afdeeling « wetgeving » en slechts genieten van een tijdelijke benoeming, worden aangeduid wegens hunne bijzondere bevoegdheid op het gebied van het voorbereiden der wetten en reglementen. Zij staan de raadsheeren, die zetelen in de kamers der afdeeling « wetgeving », bij en verstrekken nuttigen raad en inlichtingen.

De auditeurs, die onder toezicht staan van een auditeur-generaal, verleen in de twee afdeelingen hunne medewerking bij de behandeling der zaken en zij kunnen ook belast worden met het uitvoeren der onderzoeksmaatregelen, waartoe de afdeeling « administratie » besluit. Naar Fransch model zullen zij, zooals de auditeurs bij den Conseil d'Etat, gelast worden met het voorbereiden der zaken die aan den Raad van State zullen worden onderworpen. Wanneer het noodzakelijk mocht blijken, mag de Koning ook substituten benoemen, die de auditeurs terzijde staan.

De leden van het bureau voor samenordering hebben als opdracht de wetten, koninklijke besluiten en reglementaire teksten, die in België en in de kolonie van kracht zijn, samen te ordenen en deze teksten bij te houden.

Voor heel dit personeel zijn nu verschillende voorwaarden tot benoeming voorzien. Voor de raadsheeren van den Raad van State en voor de bijzitters der afdeeling « wetgeving » wordt vereischt: ouderdom 35 jaar, het doctoraat in de rechten en 10 jaar practijk bij de balie, het algemeen bestuur, het gerecht of het rechtsonderwijs aan de universiteit. Voor de auditeurs wordt een ouderdom van 28 jaar vereischt en 5 jaar practijk. Voor de substituten der auditeurs en de leden van het bureau voor samenordering: ouderdom 25 jaar en het doctoraat in de rechten (artikel 36).

De voorzitters en raadsheeren worden door den Koning benoemd voor het leven en, nadat eenmaal de Raad van State zal samengesteld zijn, voorziet de wet de keuze uit twee lijsten, elk met drie candidaten, voorgedragen door den Raad van State en beurtelings door de Kamer en den Senaat.

De bijzitters van de afdeeling « wetgeving » worden benoemd voor een termijn van vijf jaar, die vernieuwbaar is, op een drievoudige lijst van candidaten, voorgedragen door de vergadering der leden van den Raad van State (artikel 35).

Voor de auditeurs geschiedt de benoeming volgens een lijst, opgemaakt naar de orde hunner rangschikking in een vergelijkend examen, waarvan de Raad van State de voorwaarden bepaalt en de examinatoren benoemt (artikel 36).

Deze bepaling is bijzonder gelukkig en is ook geïnspireerd door den toestand, welke bestaat in den Franschen Conseil d'Etat.

Het is waarschijnlijk dat de verdienstelijke jonge doctors in de rechten, die zich vooral gespecialiseerd hebben in het administratief recht, aan dit examen zullen deelnemen en dat aldus de meest bevoegde specialisten langs dezen weg opgenomen

zullen worden onder het personeel van den Raad van State, om voor de toekomst de voor de hand liggende reserve uit te maken, waaruit de raadsheeren zullen kunnen gekozen worden.

Ook voor de benoeming van de eerste auditeurs voorziet artikel 59, dat de wetenschappelijke bevoegdheid in de allereerste plaats zal in aanmerking komen en dat deze drie eerste auditeurs zullen gekozen worden tusschen de specialisten op het gebied van staats- en administratief recht, die laureaat waren bij de reisbeurzen der regeering en tusschen de geaggregeerden van het hooger onderwijs.

De bijkomstige bepalingen betreffende het afleggen van den eed, het houden der algemeene vergaderingen, het opstellen van het reglement van inwendige orde, het aanwerven van de beampten e.z.m., worden in de overige artikelen van het eerste hoofdstuk van titel 4 aangegeven.

* * *

Verder regelt de wet de bijzondere inrichting van de afdelingen « wetgeving » en « administratie ».

De afdeling « wetgeving » bestaat uit twee kamers, vooral ingedeeld naar taalkundig criterium (artikel 44). De afdeling bestaat uit 6 leden en uit de bijzitters (artikel 43) en zetelt ten getale van 3 leden en van 2 bijzitters (artikel 44).

Het is de eerste-voorzitter van den Raad van State die de vragen van advies ontvangt en ze onderwerpt aan de eene of andere der beide kamers.

In hoogdringende gevallen, waar binnen een termijn van ten hoogste drie dagen mededeeling van een advies of van een voorontwerp gevraagd wordt, mag de kamer, zetelen zonder de aanwezigheid der bijzitters (artikel 45).

Wat de afdeling « administratie » betreft, zijn er drie kamers voorzien, eveneens onderscheiden door de taal, een Vlaamsche, een Fransche en een tweetalige kamer (artikel 47). Zoowel voor de adviezen als voor de arresten zetelt elke kamer ten getale van 3 leden.

Artikel 48 voorziet dat een vraag om advies bij meerderheid van stemmen naar de algemeene vergadering der afdeling kan verwezen worden, terwijl deze verwijzing van rechtswege noodzakelijk is telkens een kamer erkent, dat er aanleiding bestaat tot vernietiging wegens machtsafwendings. De verwijzing is echter niet geoorloofd in al de andere gevallen waarin de afdeling bij wijze van arrest dient te beslissen.

Het is opmerkelijk hoe de wetgever de voorzorg heeft genomen in de zaken, waar de vernietiging van een administratieve handeling of reglement wegens machtsoverschrijding door een kamer wordt voorgesteld, voor te schrijven dat de eindbeslissing slechts door de algemeene vergadering van de afdeling « administratie » zal genomen worden.

Inderdaad, de vernietiging wegens machtsafwendings stelt zulke delicate problemen en kan zulke verregaande gevolgen hebben in het administratief leven, dat enkel na diepe en breede gedachtenwisseling tot dezen maatregel mag besloten worden.

* * *

De hoofdstukken betreffende het statuut van de leden van den Raad van State (bezoldiging en pensioenen, onvereinigbaarheid en tucht) spreken voor zichzelf. Verwijzen wij enkel naar artikel 56, dat de benoeming voor het leven van de leden van den Raad van State waarborgt door de bepaling, dat ze enkel kunnen van hun functie vervallen verklaard worden of geschorst door een arrest van het Hof van Verbreking, uitgesproken in algemeene vergadering en op vordering van den Procureur-Generaal bij dit Hof.

* * *

De algemeene indruk, welke uitgaat van een vluchtig overzicht van den tekst der wet van 23 December 1946, laat toe te zeggen dat wij door deze wet een zeer belangrijke aanwinst boeken wat betreft de verwezenlijking eener grootere rechtvaardigheid in ons land. Deze wet was er thans meer dan ooit noodig. Nu tengevolge van de oorsomstandigheden de administratie belast is geworden met een zoo reusachtige taak, die alle andere deelen van het maatschappelijk leven in zijn netten gevangen houdt, was het niet zonder gevaar tegenover deze almachtige administratie geen anderen rem te kennen dan de bescherming der burgerlijke rechten door de rechterlijke macht. In een razend tempo ontstaat, vooral tengevolge van de economische nooden, een heele wereld van allerlei belangen, die tegenover een mogelijke willekeur van de administratie dienen beschermd te worden. Deze bescherming wordt thans geboden.

De wet maakt in haar geheel een merkwaardige synthese uit van durf en voorzichtigheid en zooals ze thans in toepassing zal gesteld worden, vormt zij een treffend juridisch voorbeeld van het gezond verstand en van den rechtvaardigheidszin die ons volk eigen zijn. Zij biedt de mogelijkheid tot zeer scherp ingrijpen tegenover bestuurlijke onrechtmatigheden, maar zij heeft geen oogenblik de noodzakelijkheid uit het oog verloren het bestuur niet al te zeer te hinderen in zijn regelende taak. Zij zal een van de allengewichtigste wetten blijven die in ons staatsbestel voorhanden zijn en zij biedt de mogelijkheid om bij een verstandige toepassing verhoudingen te scheppen die alle pijnlijke wrijvingen met het bestuur, die zich zoo dikwijls voordeden, op te lossen in een geest van billijkheid en redelijkheid. Zij zal ook van aard zijn om door hare adviezen en hare rechtspraak een bijdrage te bezorgen van onschatbare beteekenis voor de wetenschappelijke ontwikkeling van ons administratief recht en tot het brengen van orde in den warboel welke deze tak van het recht tot nu toe geweest is.

Veel zal natuurlijk afhangen van den geest waarin de wet zal worden toegepast en van het personeel dat deze toepassing zal te verzekeren hebben. Doch waar de termen van de wet zelf in zoo verschillende artikelen wijzen op de noodzakelijkheid de benoemingen van dit personeel uitsluitend te staven op juridische onderlegdheid en wetenschappelijke bekwaamheid, mag men van onzen Raad van State voor de toekomst het beste verhoppen.

René VICTOR.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2de kamer. — 25 November 1946.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. Fauquel.

Eerste Advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

FISCAAL RECHT. — OPENBARE VERKOOP VAN ROERENDE GOEDEREN. — K. B. Nr 64 VAN 30 NOVEMBER 1939, ART. 231.

Bij openbaren verkoop van roerende goederen is krachtens art. 231 van het K. B. nr. 64 van 30 November 1939 het evenredig recht van 5 % op den toewijzingsprijs of op het hoogste aanbod verschuldigd, ongeacht den persoon, aan wien de koop wordt toegewezen of wien de meestbiedende is.

Belgische Staat t/Stuyck.

Gelet op het bestreden vonnis op 20 October 1942 gewezen door den Heer Vrederechter van het kanton Mol;

Over het eenig middel : schending van artikelen 77, 78, 109 en 231 van Koninklijk besluit n° 64 van 30 November 1939, behelzende het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, in zover als het aangevallen vonnis beslist dat, in geval van openbaren verkoop van lichamelijke roerende voorwerpen die aan meerdere personen toebehooren, de toewijzing van deze voorwerpen aan een der medeveilers aanleiding geeft tot de heffing van het recht van 0,90 t.h., ingesteld door artikel 109 van gezegd Wetboek, en niet tot die van het recht van 5 t.h., ingesteld voor de verkoopen van roerende goederen in 't algemeen;

Overwegende dat de wet van 22 pluviöse jaar VII de grondslagen niet heeft gewijzigd volgens welke het registratierecht verschuldigd is op openbare verkoopen van onroerende goederen zooals die grondslagen werden bepaald door de wet van 22 Frimaire jaar VII, zoodat wanneer de eigenaar van de verkochte zaak de kooper er van is, daar geen overgang of overdracht ten bezwarende titel plaats gehad heeft, geen evenredig recht verschuldigd is; dat eveneens, om dezelfde reden, wanneer openbaar verkochte roerende voorwerpen, toegewezen zijn aan medeveilers, en wanneer dit feit vermeld is in het proces-verbaal van den verkoop, en dit stuk, opgemaakt met inachtneming van al de formaliteiten vereischt om tusschen partijen een geldige instrumentaire acte uit te maken, de wettelijke voorwaarden vereenigt van een veiling, het recht, dat bij het aanbieden ter registratie van de acte dient geïnd, volgens de twee hiervoren aangeduide wetten en deze van 15 Mei 1905, het recht op de veiling en niet het recht op den verkoop is;

Overwegende dat de eenige vraag welke door de voorziening kan gesteld worden is of van dit bij een vaste rechtspraak gehuldigd principe werd afgeweken door art. 231 van het Koninklijk Besluit n° 64 d.d. 30 November 1939 het Wetboek uitmakende der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten;

Overwegende dat, luidens dit artikel « voor de toepassing van dit hoofdstuk » (hoofdstuk XVI bijzondere bepalingen betreffende de openbare verkoopen van roerende goederen) « als toegewezen wordt beschouwd en aan het evenredig recht onderworpen, ieder roerend voorwerp waarvan het openbaar tekoopstellen van een openbaar aanbod of een openbaar gemaakt aanbod is gevolgd, ongeacht wie het aanbod heeft gedaan en welke de modaliteiten van den verkoop zijn en ongeacht of al dan niet toewijzing plaats heeft..., het recht geheven wordt op den toewijzingsprijs en, bij gebreke daaraan, op het hoogste aanbod »;

Overwegende dat, alhoewel deze tekst voorkomt in een hoofdstuk dat hoofdzakelijk de formaliteiten regelt waaraan de openbare verkoopen van roerende goederen onderworpen zijn, het nochtans onmogelijk is, gezien zijn bewoordingen, hem te beschouwen als enkel betrekking hebbende op de uitwendige voorwaarden of op de formaliteiten van dergelijke verkoopen;

Dat door « als toegewezen » te beschouwen — wat niets anders kan willen zeggen dan « als verkocht » — ieder roerend voorwerp waarvan het openbaar tekoopstellen van een openbaar aanbod is gevolgd, en dit zelfs bij ontstentenis van alle toewijzing, het opvalt dat, de wetgever, in dit bijzonder geval heeft willen afwijken van het in de wetten van het jaar VII, en van 15 Mei 1905 gehuldigde principe, krachtens hetwelk de eischbaarheid van het evenredig recht op verkoop, noodzakelijk en altijd, afhangt van de verwezenlijking van een overgang ten bezwarenden titel;

Dat, door daaraan in algemeene bewoordingen en zonder voorbehoud toe te voegen, dat het alzoo zou zijn « ongeacht wie het aanbod heeft gedaan », de wetgever duidelijk zijn wil heeft doen blijken de medeveilers aan dien nieuwen regel te onderwerpen, van hun hoedanigheid van onverdeelde mede-eigenaar af te zien en van artikel 109 van het Wetboek af te wijken, telkens wanneer de verdeling van de roerende goederen zou geschieden bij middel van een openbaren verkoop;

Overwegende dat die wil, reeds voldoende veropenbaard door den tekst van art. 231, ten overvloede bevestigd wordt door het verslag aan den Koning dat het Besluit van 30 November 1939 voorafgaat, en waarin te lezen staat « het evenredig recht voor roerende verkoop is verschuldigd op den toewijzingsprijs of, bij gebreke daaraan, op het hoogste aanbod, wie ook de persoon weze wien de koop wordt toegewezen, of die de meest biedende is, al mocht deze persoon de verkooper zelf of een van de medeveilers zijn »;

Overwegende dat geen argument « a contrario » zou kunnen afgeleid worden uit het feit dat een besluit d.d. 7 October 1942, in de zaak niet van toepassing, achter de woorden « en is aan het evenredig recht onderworpen », geoordeeld heeft de woorden te moeten toevoegen « door artikelen 77 en 78 vastgesteld »;

Dat die toevoeging aan artikel 231 slechts nadruk

legt op een duidelijk in den oorspronkelijken tekst uitgedrukte gedachte;

Overwegende dat het bestreden vonnis door uit te spreken zooals het deed, dus die bepaling geschonden heeft;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Vredegerecht te Mol en dat melding er van zal gemaakt worden op den kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar den Heer Vrederechter te Herentals.

HOF VAN VERBREKING

2de kamer. — 8 Augustus 1946.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-verslaggever : M. Simon.

Advocaat-generaal : M. Janssens de Bisthoven.

STRAFVORDERING. — VONNIS OP VERZET. — NIET GEOORLOOFDE STRAFVERZWARING.

Een veroordeeling bij verstek geldt als op tegenspraak gewezen t.o.v. het Openbaar Ministerie. Indien dit laatste niet in hooger beroep is gegaan mag de rechter den strafrechtelijken toestand van den verzetdoende, blijkende uit het verstekvonnis, niet verzwaren.

Uten t/ O. M.

Gelet op het bestreden arrest gewezen den 1 Juni 1946 door het Militair Gerechtshof zetelende te Luik :

Over het middel van ambtswege opgeworpen : schending van art. 187 (wet van 9 Maart 1908) 188, 202 (Wet van 1 Mei 1849, art. 7) 205 (Wet van 1 Mei 1849 art. 8) van het Wetboek van Strafvordering :

Overwegende dat bij vonnis, op 9 Februari 1945 gewezen bij verstek door den Krijgsraad, aanlegger veroordeeld werd tot de doodstraf en tot bijkomende straffen;

Dat de Krijgsraad het verzet tegen dat vonnis niet ontvankelijk verklaarde wegens laattijdigheid, maar dat, op het beroep van den veroordeelde, het Militair Gerechtshof het verzet ontvankelijk verklaarde op grond dat overmacht aanlegger verhinderd had verzet aan te teekenen vóór Januari 1946, de zaak tot zich trok, aanlegger veroordeelde tot de straffen uitgesproken door den Krijgsraad en bovendien tot de afzetting voorzien bij art. 19 van het Wetboek van Strafrecht;

Overwegende dat het vonnis van 9 Februari 1945 bij verstek was gewezen tegen aanlegger en op tegenspraak jegens het Openbaar Ministerie; dat dit laatste hiertegen niet in hooger beroep was gekomen;

Overwegende dat het verzet van den veroordeelde er enkel toe strekte dezen laatste geheel of gedeeltelijk te doen ontlasten van de tegen hem uitgesproken veroordeelingen; dat op dit verzet de rechter over den grond den toestand van aanlegger,

zooals hij bleek uit het vonnis bij verstek waartegen het Openbaar Ministerie geen beroep had ingesteld, niet mocht verzwaren;

Dat niettemin het Militair Gerechtshof door het opleggen van de afzetting, straf die door den eersten rechter niet uitgesproken was geweest, den toestand van aanlegger op diens verzet heeft verzwaaard, derhalve de wetsbepalingen in het middel bedoeld geschonden heeft;

Dat voor het overige de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven pleegvormen werden nageleefd en dat, behoudens de onwettelijk uitgesproken afzetting, de straffen overeenkomstig de wet zijn;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest, doch in zoover, alleen het aanlegger veroordeeld heeft tot de afzetting;

Beveelt dat huidig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Militair Gerechtshof te Luik en dat melding er van zal worden gemaakt op den kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Verwerpt de voorziening voor 't overige;

Kosten ten laste van den Staat;

Zegt dat er geen grond is tot verwijzing.

HOF VAN VERBREKING

1ste kamer. — 12 December 1946.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever : M. Fauquel.

Eerste Advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

VOORZIENING IN VERBREKING. — TEGEN EEN VONNIS VOOR GEEN TENUITVOERLEGGING MEER VATBAAR. — NIET ONTVANKELIJK

De voorziening in verbreking tegen een vonnis dat voor tenuitvoerlegging niet meer vatbaar is, als gevolg van een getroffen accoord, waaraan bij een niet-bestreden bevelschrift rechtskracht werd gegeven, is niet ontvankelijk daar het middel van belang ontbloomt is.

Tuytens t/Van Wassenhove en Schauteet.

Gelet op het bestreden vonnis op 26 Januari 1944 gewezen door de Rechtbank van Eersten Aanleg te Kortrijk uitspraak doende in graad van hooger beroep;

Over de ontvankelijkheid van de voorziening :

Overwegende dat uit de rechtspleging, welke het Hof ter beoordeeling wordt overgelegd, blijkt dat het bestreden vonnis de aanlegster beveelt de plaatsen welke zij van de verweerders in huur houdt onmiddellijk te ontruimen; dat die beslissing haar op 19 Januari 1944 werd betekend; dat de aanlegster op 31n derzelfde maand, overeenkomstig het besluit dd. 27 Januari 1942, de verweerders vóór den rechter in kortgeding heeft gedagvaard ten einde uitsel te bekomen van de tenuitvoerlegging van het bestreden vonnis; dat er in den loop van die rechtspleging tusschen partijen een akkoord gesloten werd waarbij aan de bestreden beslissing wijziging werd

gebracht; dat de rechter in kortgeding bij bevelschrift dd. 17 Februari 1944, aan de partijen akte heeft verleend van dit akkoord en de tenuitvoerlegging er van bevolen heeft; dat gezegd bevelschrift aan de aanlegster op 21 Maart 1944 beteeënd werd; dat de aanlegster zich op 19 April 1944 in verbreking heeft voorzien, doch tegen het vonnis van 6 Januari 1944 alleen;

Overwegende dat, — daar dit vonnis, tengevolge van het getroffen akkoord waaraan bij een niet bestreden bevelschrift rechtskracht werd gegeven, voor geen tenuitvoerlegging meer vatbaar was —, de voorziening van belang ontbloom en, bijgevolg, niet ontvankelijk is;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegster tot de kosten en tot een vergoeding van 150 fr. jegens de verweerders.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1ste kamer. — 9 October 1946.

Voorzitter : M. Axters.

Rechters : MM. Gerniers en Donck.

Openbaar Ministerie : M. Depondt.

Pleiter : Mr H. Van den Berghe.

EPURATIE IN ZAKE BURGERTROUW. — VONNIS VAN SCHRAPPING. — NIEUW FEIT. — KRACHT VAN GEWIJSDE.

Wanneer iemand op de lijst der epuratie geplaatst wegens lidmaatschap van een organisme voorzien door art. 2, 2e der Besluitwet van 19 September 1945, door de rechtbank wordt geschrapt, kan hij uit hoofde van zijn lidmaatschap bij een ander organisme niet opnieuw op de lijst der epuratie ingeschreven worden, daar de gedraging van den betrokkene in haar geheel moet beschouwd worden en iedere handeling slechts een middel is om de gegrondheid der beslissing van den Krijgsauditeur te staven.

Lambrecht t/ O.M.

Overwegende, dat het verzet regelmatig in den vorm en tijdig werd gedaan;

Overwegende, dat de aanlegger op verzet op de lijst der epuratie in zake burgertrouw werd geplaatst wegens lidmaatschap van het V.N.V. tot na 1 Januari 1942 en wegens lidmaatschap van de DeVlag tot 25 Juli 1942;

Overwegende, dat de aanlegger op verzet tegen de beslissing van den Krijgsauditeur van 5 Augustus 1946 de exceptie van het gewijsde opwerpt; dat hij voorhoudt reeds op 23 Januari 1946 op de lijst der epuratie geplaatst geweest te zijn en bij vonnis van 27 Februari 1946 van de lijst geschrapt;

Overwegende, dat de Krijgsauditeur de gegrondheid van deze exceptie betwist, daar beide beslissingen van 23 Januari en 5 Augustus niet uit een en dezelfde oorzaak voortspruiten, doch in de eerste uit het lidmaatschap van het V.N.V. en in de tweede uit het lidmaatschap van de DeVlag;

Overwegende, dat luidens het verslag aan den Regent ter inleiding van de Besluitwet van 19 December 1945, de oorzaak der burgerlijke sanctie door deze Besluitwet voorzien, « de onvaderlandsche gedraging is, dewelke aan het openbaar geweten

aanstoot heeft gegeven »; dat art. 2 en 3 van de Besluitwet de daden opsommen, wier vaststelling toelaat tot de onvaderlandsche gedraging van een persoon onder de bezetting te besluiten; dat art. 4 van de Besluitwet niet eens vereischt dat de beweegreden der inschrijving op de lijst, aan den betrokkene bekend gemaakt wordt, alleen het feit zijner inschrijving dient hem beteeënd;

Overwegende, dat hieruit volgt dat wanneer iemand bij beslissing van den Krijgsauditeur op de lijst der epuratie wordt geplaatst wegens zijne onvaderlandsche gedraging, bewezen door zijn lidmaatschap bij een hulp-groepeering van den vijand, de Krijgsauditeur gerechtigd is, wanneer tijdens de behandeling van het verzet van den betrokkene voor de rechtbank zijn lidmaatschap bij eene andere hulp-groepeering wordt bewezen, zich hiervan te bedienen als een nieuw middel tot staving der gegrondheid zijner beslissing, zonder nieuwe inschrijving op de lijst en zonder nieuwe beteeëning; dat immers de gedraging van den betrokkene in haar geheel beschouwd wordt en het niet toegelaten is, zooals in strafzaken, voor iedere afzonderlijke daad de burgerlijke sanctie toe te passen;

Overwegende, dat bij de beslissing van den Krijgsauditeur de verschillende handelingen van den betrokkene uit den tijd der bezetting, slechts zoovele middelen zijn om de gegrondheid der beslissing van den Krijgsauditeur te staven; dat de nalating van een dezer bewijsmiddelen, gevolgd door de schrapping van den betrokkene van de lijst der epuratie, aan den Krijgsauditeur niet toelaat op grond van het vergeten middel, de betrokkene opnieuw op de lijst der epuratie te plaatsen, in strijd met het vonnis dat zijne schrapping heeft bevolen (Verbr. 13 Maart 1845, Pas. 1845, I, 302; Brussel, 24 Februari 1846, Pas. 1847, II, 38; Gent, 22 Maart 1877, Pas. 1877, II, 239; Brussel, 10 April 1883, Pas. 1886, II, 328; Aarlen, 13 Februari 1896, C. et B., XLIV, 897; Verviers, 30 Juni 1897, C. et B., LXVI, 119; Gent, 21 April 1925, Jur. Com. Fl. 1925, 173); dat immers het geschil aan de rechtbank onderworpen tusschen dezelfde partijen gevoerd wordt, de berooving van dezelfde rechten tot voorwerp heeft, op grond van hetzelfde oorlogsverleden (art. 1351 B.W.B.);

Overwegende, dat de Krijgsauditeur in het onderhavig geval, bij de tweede beslissing van 5 Augustus 1946 de beweegreden van zijn eerste beslissing van 23 Januari 1946, naast het nieuwe middel heeft hernomen; dat echter de schrapping van de lijst bij vonnis van 27 Februari 1946, dat kracht van gewijsde heeft verkregen, onherroepelijk is en de inschrijving van den aanlegger op de lijst der epuratie in zake burgertrouw op 5 Augustus 1946, nietig;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

verklaart het verzet ontvankelijk en gegrond, verklaart de inschrijving van den aanlegger op verzet op de lijst der epuratie in zake burgertrouw van 5 Augustus 1946 nietig, dientengevolge beveelt de schrapping van den naam van den aanlegger op verzet van de lijst voorzien door art. 4 der Besluitwet van 19 September 1945;

Kosten ten laste van den Staat;

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande elk verhaal en zonder borgtocht.

WETGEVING

Wet van 23 December 1946, houdende instelling van een Raad van State

KAREL, Prins van België, Regent van het Koninkrijk, Koning Leopold III, door 's vijands toedoen, zich in de onmogelijkheid bevindende om te regeeren,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Voor België, Belgisch Congo en de gebieden onder Belgisch mandaat, bestaat een Raad van State, omvattende een afdeling voor wetgeving (afdeling wetgeving) en een afdeling voor administratieve zaken (afdeling administratie).

TITEL I. — Afdeling wetgeving.

Art. 2. De afdeling wetgeving dient van beredeneerd advies over den tekst van alle ontwerpen, voorstellen van wet en amendementen op deze ontwerpen en voorstellen, die bij haar door den voorzitter van een der Wetgevende Kamers zijn aanhangig gemaakt.

Buiten de gevallen van hoogdringendheid, en de ontwerpen van begrotingswetten uitgezonderd, onderwerpen de ministers aan het beredeneerd advies van de afdeling den tekst van alle voorontwerpen van wetten, ontwerpen van decreten of van organieke en reglementaire uitvoeringsbesluiten. Het advies wordt gehecht aan de memorie van toelichting van de wetsontwerpen, alsmede aan de verslagen aan den Koning.

De ministers mogen het beredeneerd advies van de afdeling aanvragen over alle wetsvoorstellen, alsmede over alle amendementen op ontwerpen of voorstellen van wet.

Art. 3. De eerste-minister kan de afdeling wetgeving belasten met het opmaken van den tekst van voorontwerpen van wetten, van besluiten, van reglementen of van amendementen waarvan de stof en het ontwerp door hem worden vastgesteld.

TITEL II. — Afdeling administratie.

Art. 4. De afdeling administratie dient van beredeneerd advies of doet uitspraak bij wijze van arresten in de gevallen voorzien bij deze wet en de bijzondere wetten.

HOOFDSTUK I. — Beredeneerde adviezen.

Art. 5. De afdeling wordt enkel geraadpleegd en dient slechts van advies over de moeilijkheden en betwistingen, waarvan de oplossing of de beslechting tot de bevoegdheid der uitvoerende macht behoort.

Art. 6. De ministers mogen aan het advies der afdeling administratie onderwerpen alle zaken en aan gelegenheden van administratieve aard, welke niet betwist worden.

Art. 7. § 1. Telkens wanneer er geen ander bevoegd rechtscollege bestaat, neemt de afdeling administratie kennis van de aanvragen om herstelvergoeding betreffende een buitengewone schade, welke ontstaan is uit een door den Staat, de provincie, de gemeente of het koloniaal gouvernement genomen of gelasten maatregel, deze mogen normaal, gebrekkig of met vertraging zijn uitgevoerd. De afdeling administratie, spreekt zich, bij wege van gemotiveerd advies, uit naar billijkheid, rekening houdende met de omstandigheden van openbaar en privaat belang.

De vraag om advies is enkel ontvankelijk nadat de Staat, de provincie, de gemeente of het gouvernement der kolonie, een verzoekschrift om vergoeding geheel of gedeeltelijk heeft verworpen of heeft verwaarloosd gedurende zestig dagen daarover uitspraak te doen.

Het advies wordt gegeven binnen den termijn die wordt bepaald bij koninklijk besluit. Het wordt openbaar gemaakt en aan de belanghebbenden medegedeeld. Evenwel kan de afdeling administratie beslissen enkel het beschikkend gedeelte van het advies openbaar te maken en mede te deelen, bijaldien zij mocht oordeelen dat het algemeen belang zulks gebiedt.

De beslissingen der overheden, betreffende de zaken omtrent dewelke de afdeling administratie advies heeft uitgebracht bij toepassing van dit artikel, slaan uitdrukkelijk op dit advies en geven er de beteekenis van aan.

§ 2. De Mijnraad wordt opgeheven. De bevoegdheden van den Mijnraad worden uitgeoefend door de afdeling administratie van den Raad van State.

De regeering neemt de noodige voorzieningen ter vrijwaring van de materiele voordeelen van de leden en van het personeel van den Mijnraad, thans in functie.

HOOFDSTUK II. — Arresten.

Art. 8. De afdeling administratie beslecht bij wijze van arresten de moeilijkheden betreffende de respectieve bevoegdheid van de provinciale en gemeentelijke overheden of van de openbare instellingen.

Deze moeilijkheden mogen bij haar aanhangig worden gemaakt door ieder betrokken administratieve overheid.

Art. 9. De afdeling administratie doet uitspraak, bij wijze van arresten, over de beroepen tot nietigverklaring wegens overtreding van de hetzij substantieele, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht, ingesteld tegen de akten en reglementen van de onderscheidene administratieve overheden of tegen de administratieve beslissingen in betwiste zaken.

Art. 10. De afdeling administratie doet uitspraak, bij wijze van arresten, op :

1° Beroepen in hoogsten aanleg voorzien bij de titels V en VI van de gemeentekieswet;

2° De verzoekschriften voorzien bij artikel 7 der wet van 11 October 1919, gewijzigd bij de wet van 23 Juli 1924, met betrekking tot het verbreken en het herzien van sommige vóór of tijdens den oorlog afgesloten contracten;

3° De beroepen voorzien bij lid 4 en lid 5 van artikel 19 en bij het eerste lid van artikel 33 der wet van 27 November 1891 op den openbaren onderstand, zoodat de geschillen bedoeld bij het tweede lid van voornoemd artikel 33;

4° De beslissingen, beroepen, geschillen en moeilijkheden voorzien bij het laatste lid van artikel 19, zoodat bij de artikelen 20, 22 en 88 der wet van 10 Maart 1925 tot inrichting van den openbaren onderstand.

HOOFDSTUK III. — De rechtspleging bij de afdeling administratie.

Art. 11. De aanvragen, moeilijkheden en beroepen bedoeld bij de artikelen 7, 8, 9 en 10 kunnen vóór de afdeling administratie worden gebracht door elke partij welke doet blijken van een benadeeling of van een belang en worden schriftelijk ingediend bij de afdeling administratie in de vormen en binnen den termijn door den Koning bepaald.

Art. 12. De regeering heeft het recht te worden gehoord bij monde van door haar aangewezen commissarissen. De auditeur-generaal wijst den eerste-minister op ieder beroep gesteund op artikel 9 en op iedere aanvraag gesteund op artikel 7.

Art. 13. De termijnen binnen welke de regeering, de provinciale of gemeentelijke overheden, zoome de openbare instellingen het administratief dossier der ahangige zaken aan de afdeeling onderwerpen, worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

Art. 14. De behandeling geschiedt schriftelijk.

De afdeeling kan echter partijen oproepen en hooren. Is een commissaris der regeering aangewezen, zoo laat de afdeeling dit weten aan partijen en verwittigt dezen dat zij het recht hebben te worden gehoord.

De partijen mogen zich laten vertegenwoordigen of bijstaan door advocaten van Belgische nationaliteit die tien jaren inschrijving op de tabel van de Orde der advocaten tellen. Deze hebben steeds het recht bij de griffie kennis te nemen van het dossier en een toelichtende memorie in te dienen in de voorwaarden te bepalen bij de koninklijke besluiten voorzien bij art. 21.

Art. 15. De afdeeling administratie voert rechtstreeks briefwisseling met de ministers, de provincie-gouverneurs, de gemeentelijke overheden en de ondergeschikte openbare besturen.

Zij is gerechtigd om alle bescheiden en inlichtingen omtrent de zaken waarover zij zich uit te spreken heeft, door deze overheden en besturen te doen overleggen.

Art. 16. Bestaat er aanleiding tot onderzoek, dan beveelt de afdeeling administratie dat daartoe, hetzij op haar terechtzitting, hetzij door den door haar aangestelden raadshere of auditeur, wordt overgegaan.

Art. 17. Wanneer een zaak, na afloop van den reglementairen termijn binnen welken het arrest of het advies moet tusschenbeide komen, niet in staat van wijzen is, kan de afdeeling administratie, bij beredeneerd arrest, dezen termijn voor den benodigden tijd verlengen. Zoo noodig, kan deze verlenging hernieuwd worden, zonder dat evenwel de totale duur der verlengingen het dubbele van den in het organiek besluit vastgestellten termijn mag overtreffen.

Art. 18. De terechtzittingen van de afdeeling administratie, zetelende krachtens de artikelen 7, 9 en 10, zijn openbaar, tenware zulks voor de orde of de zeden gevaar mocht opleveren; in dat geval wordt zulks door de afdeeling bij beredeneerde beslissing verklaard.

Art. 19. Elk arrest is met redenen omkleed; het wordt uitgesproken in openbare terechtzitting.

Elk tusschen- of eindarrest wordt aan de partijen, zoome de aan den bevoegden minister schriftelijk ter kennis gebracht.

Art. 20. §. Kunnen bij het Hof van Verbreking ahangig worden gemaakt, de arresten waarbij de afdeeling administratie beslist, van den eisch geen kennis te kunnen nemen op grond dat die kennisneming binnen de bevoegdheid der rechterlijke overheden valt, alsmede de arresten waarbij de afdeeling afwijzend beschikt op een declinatoire exceptie gesteund op den grond dat de eisch tot de bevoegdheid dier overheden behoort.

Het cassatieberoep wordt bij request der belanghebbende partij en overeenkomstig de wet van 25 Februari 1925 ingediend. Een koninklijk besluit bepaalt de vormen en de termijnen van rechtspleging. Het Hof doet uitspraak in vereenigde kamers.

Bij cassatie van het arrest verwijst het Hof de zaak naar de uit andere leden samengestelde afdeeling administratie, die zich naar de beslissing van het Hof schikt wat het rechtspunt betreft waarover het uitspraak heeft gedaan.

§ 2. Wanneer de afdeeling administratie en een gerechtshof of een lager justitieel gerecht zich beide hetzij bevoegd, hetzij onbevoegd hebben verklaard om van denzelfden eisch kennis te nemen, wordt de bevoegdsheidsregeling ten aanzien van het geschil vervolgd door de meest naarstige partij en door het Hof van Verbreking beslecht als voorzien voor de rechts-

machtregeling in burgerlijke zaken. Het arrest tot bevoegdsheidsregeling wordt echter door het Hof in vereenigde kamers uitgesproken.

§ 3. In alle andere gevallen kunnen tegen de arresten der afdeeling administratie slechts de in het tweede lid van artikel 21 voorziene rechtsmiddelen aangewend worden.

Art. 21. De rechtspleging welke in de bij de artikelen 7, 8, 9 en 10 bedoelde gevallen voor de afdeeling administratie dient te worden gevolgd, wordt vastgesteld bij in ministerraad overlegde koninklijke besluiten. Deze rechtspleging moet overeenstemmen met de in dit hoofdstuk gestelde regelen; aan de belanghebbenden moet zij de noodige waarborgen voor de verdediging hunner rechten bieden; ten aanzien van den meestal spoedeischenden aard der arresten, zal zij zich gedragen naar de bepalingen toepasselijk op de vonnissen welke door de rechtbanken van eersten aanleg in zaken van korte behandeling worden gewezen.

De koninklijke besluiten bepalen onder meer de termijnen van verjaring voor de indiening der aanvragen en beroepen voorzien bij de artikelen 7 en 9; deze termijnen moeten minstens zestig dagen bedragen. Bedoelde besluiten regelen de voorwaarden van uitoefening van het verzet en van het derden-verzet; zij bepalen het tarief der kosten en uitgaven, alsmede de rechten van zegel en registratie; zij voorzien het verlenen van het voordeel van het « pro Deo » aan de onvermogenen.

Art. 22. Artikel 258 van het Wetboek van strafrecht, betreffende de rechtswegering, is, ter zake van de bij de artikelen 7, 8, 9 en 10 voorziene aangelegenheden, toepasselijk op de leden van den Raad van State.

De beginselen die de wraking van rechters en raadsleden van de rechterlijke orde regelen zijn toepasselijk op de leden van de afdeeling administratie. Bovendien mogen dezen geen kennis nemen van de aanvragen tot nietigverklaring van besluit, decreet en reglement, over den tekst waarvan zij hun advies hebben uitgebracht als leden van de afdeeling wetgeving.

TITEL III. — Taalgebruik in den Raad van State.

Art. 23. De teksten welke, bij toepassing van artikel 2, aan de afdeeling wetgeving worden onderworpen, zijn in de Nederlandsche en de Fransche taal gesteld.

Het onderzoek der afdeeling loopt zoowel over de in ieder der twee talen gestelde teksten als over dezer overeenstemming.

Het advies van de afdeeling wordt in de twee talen gesteld.

Art. 24. Wanneer de afdeeling wetgeving belast is met het opstellen van een der bij artikel 3 bedoelde voorontwerpen, wordt de tekst er van in de Nederlandsche en de Fransche taal gesteld.

Art. 25. De adviezen aan de ministers gegeven door de afdeeling administratie, worden gesteld in de taal waarvan artikel 4, § 1, der wet van 28 Juni 1932 het gebruik oplegt.

Art. 26. De arresten gewezen door de afdeeling administratie, worden gesteld in de taal of in de talen van de akte, van het reglement, of van de beslissing, waarvan de nietigverklaring wordt gevraagd.

De arresten te wijzen krachtens de artikelen 8 en 10 worden uitgesproken in de taal waarin de in eersten aanleg gewezen beslissing luidt, of, wanneer de afdeeling in eersten en hoogsten aanleg beschikt, in de taal waarvan artikel 4, § 1, der wet van 28 Juni 1932 het gebruik oplegt. De adviezen, voorzien bij artikel 7, worden uitgebracht in de taal der aanvraag.

De arresten en adviezen worden verleend in de Duitse taal voor de zaken betreffende een inwoner van

de kantons Eupen, Malmedy of Sanct-Vith, of van de gemeenten Membach, Gemmenich, Moresnet en Kelmis, die daartoe een aanvraag mocht hebben gedaan.

Art. 27. Bij een in den ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt, overeenkomstig de bepalingen van dezen titel en met inachtneming van de beginselen der wet van 28 Juni 1932, betreffende het gebruik der talen in bestuurszaken, zoomede van de wet van 15 Juni 1935, betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken, het complex van de regelen met betrekking tot het gebruik der talen in den Raad van State vastgesteld.

TITEL IV. — Inrichting van den Raad van State.

HOOFDSTUK I. — *Algemeene bepalingen.*

Art. 28. De Raad van State is samengesteld uit ten minste dertien en ten hoogste vijftien leden, die zijn: één eerste-voorzitter, één voorzitter, ten minste elf en ten hoogste dertien raadsheeren.

Bovendien, telt hij: 1° ten minste zeven en ten hoogste tien auditeurs; 2° één griffier en ten minste twee adjunct-griffiers; 3° één bureau voor samenordering, samengesteld uit drie leden.

Art. 29. Daarenboven, telt de afdeeling wetgeving bijzitters, doch niet meer dan tien.

Art. 30. Niemand kan tot lid van den Raad van State of tot bijzitter van de afdeeling wetgeving benoemd worden, tenzij hij volle 35 jaar oud en doctor in de rechten is, mitsgaders hij gedurende ten minste tien jaar bij de balie is ingeschreven geweest, bedieningen van algemeen bestuur of rechterlijke ambten heeft bekleed of het recht in een Belgische universiteit heeft gedoceerd.

Een lid ten minste van den Raad van State moet, gedurende ten minste tien jaar, de balie hebben gevolgd, ambten bij het algemeen bestuur of bij de rechterlijke macht hebben bekleed in Belgisch-Congo of in de gebieden onder Belgisch mandaat.

Art. 31. Niemand kan tot auditeur benoemd worden, tenzij hij volle 28 jaar oud en doctor in de rechten is, mitsgaders gedurende ten minste vijf jaar voldaan heeft aan een der andere vereischten, bij artikel 30 gesteld.

Een auditeur ten minste moet, gedurende ten minste vijf jaar, de balie hebben gevolgd, bedieningen van algemeen bestuur of rechterlijke ambten hebben bekleed in Belgisch-Congo of in de gebieden onder Belgisch mandaat.

Art. 32. Niemand kan tot griffier benoemd worden, tenzij hij volle 27 jaar oud en doctor in de rechten is.

Niemand kan tot adjunct-griffier benoemd worden, tenzij hij volle 25 jaar oud en doctor in de rechten is.

Art. 33. Een voorzitter, ten minste twee raadsheeren, ten minste drie en ten hoogste vier auditeurs, één lid van het bureau voor samenordering, zoomede de griffier moeten het bewijs leveren dat zij de twee landtalen kennen; ten minste vijf en ten hoogste zes raadsheeren, ten minste drie en ten hoogste vier auditeurs, één lid van het bureau voor samenordering, en ten minste één adjunct-griffier dat zij de Fransche taal kennen; ten minste vijf en ten hoogste zes raadsheeren, ten minste twee en ten hoogste drie auditeurs, één lid van het bureau voor samenordering, ten minste één adjunct-griffier dat zij de Nederlandsche taal machtig zijn.

Deze bewijzen worden geleverd overeenkomstig het bepaalde bij artikel 40 der wet van 21 Mei 1929 op het bevelen der academische graden, gewijzigd bij artikel 43, § 8, lid 2, der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, of, in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 60, § 1, van dezelfde wet.

Bij de benoemingen van de bijzitters der afdeeling wetgeving, substituten en leden van het bureau voor

samenordering wordt, in taalopzicht, een billijk evenwicht in acht genomen.

Een raadsheer, een auditeur, een griffier of adjunct-griffier moeten het bewijs leveren van een voldoende kennis van de Duitsche taal en van een der twee andere landtalen.

Een koninklijk besluit bepaalt de wijze waarop het bewijs van de kennis der Duitsche taal moet geleverd worden.

Art. 34. De eerste voorzitter, de voorzitter en de raadsheeren worden, onder voorbehoud van het bepaalde bij artikel 51,1 door den Koning voor het leven benoemd.

Nadat de Raad van State voor het eerst zal zijn samengesteld, zullen de benoemingen tot de opengevallen zetels door den Koning, voor het leven, gedaan worden op twee lijsten, elk met drie kandidaten, en voorgedragen door den Raad van State, en beurtelings door de Kamer der Volksvertegenwoordigers en den Senaat. De voordracht, bij de eerste opengevallen plaats, geschiedt door de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Art. 35. De Koning benoemt de bijzitters van de afdeeling wetgeving voor een vernieuwbaren termijn van vijf jaren of voor den tijd die nog te loopen blijft totdat zij hun zeven en zestigste jaar hebben volbracht, op een drievoudige lijst van door de vergadering der leden van den Raad van State voorgedragen kandidaten.

De candidaatstellingen geschieden met inachtneming van de regelen gesteld bij leden 1, 3 en 4 van artikel 221 der wet van 18 Juni 1869.

Art. 36. De Koning benoemt de auditeurs uit een lijst opgemaakt naar de orde hunner rangschikking in een vergelijkend examen, waarvan de Raad van State de voorwaarden bepaalt en de examinatoren benoemt. De auditeurs kunnen, den Raad van State gehoord, door den Koning worden ontslagen.

De auditeurs verleen, in de twee afdeelingen, hun medewerking bij de behandeling der zaken; zij kunnen belast worden met de onderzoeken waartoe de afdeeling administratie heeft besloten.

Een der auditeurs, aan wien de Koning den titel van auditeur-generaal bij den Raad van State verleent, leidt de werkzaamheden van de leden van het auditoraat en verdeelt de zaken onder hen. De Koning kan, in geval van noodzakelijkheid, substituten benoemen, die den auditeur-generaal en de auditeurs ter zijde staan. Hij stelt hun aantal vast.

De auditeur-generaal oefent toezicht uit op de bedrijvigheid der leden van het bureau voor samenordering, die tot opdracht hebben de wetten, de organieke koninklijke besluiten en de onderscheidene algemeene reglementaire teksten, van kracht in België en in de kolonie, samen te ordenen, de teksten er van te bewaren en ze bij te houden, deze documentatie ter beschikking zijn van beide afdeelingen van den Raad van State.

De substituten en de leden van het bureau voor samenordering worden gekozen uit doctors in de rechten boven vijf en twintig jaar, die de Belgische nationaliteit bezitten. De Koning kan ze ontslaan, na den Raad van State te hebben gehoord.

Art. 37. De Koning benoemt en ontslaat den griffier en de adjunct-griffiers.

Art. 38. De eerste-voorzitter legt, in handen van den Koning, persoonlijk of schriftelijk, den bij decreet van 20 Juli 1831 voorgeschreven eed af.

De voorzitter, de raadsheeren, de bijzitters van de afdeeling wetgeving, de auditeurs, de substituten, de leden van het bureau voor samenordering, de griffier en de adjunct-griffiers leggen dezen eed af in handen van den eerste-voorzitter.

Zij zijn tot de eedaflegging gehouden binnen de maand ingaande met den dag waarop hun benoeming

hun werd bekendgemaakt, zooniet kan in hun vervanging worden voorzien.

Art. 39. De algemeene vergadering van den Raad van State is samengesteld uit den eerste-voorzitter, den voorzitter en de raadsheeren. Zij wordt voorgezeten door den eerste-voorzitter, den voorzitter of den oudsten der aanwezige raadsheeren.

De bijzitters van de afdeeling wetgeving wonen de algemeene vergaderingen bij, telkens wanneer onderwerpen met betrekking tot genoemde afdeeling op de agenda voorkomen.

Wat deze onderwerpen betreft, hebben zij beraadslagende stem.

Art. 40. De werkzaamheden van de afdeelingen, het beleggen van de vergaderingen, de bevoegdheden van de auditoren en de ambtsbezigheden van den griffier en van de adjunct-griffiers, worden geregeld en bepaald bij een reglement van inwendige orde, dat door de algemeene vergadering van den Raad van State vastgesteld en bij koninklijk besluit goedgekeurd wordt.

De bijzitters van de afdeeling wetgeving hebben beraadslagende stem bij de voorbereiding van voornoemde reglementsbepalingen, welke voornoemde afdeeling betreffen.

Art. 1. De beampten worden benoemd en ontslagen door de algemeene vergadering van den Raad van State, die deze bevoegdheid geheel of gedeeltelijk aan den eerste-voorzitter kan opdragen.

Art. 42. Bij koninklijk besluit wordt voorgeschreven de ambtskleedij bij de terechtzittingen en op de officieele plechtigheden gedragen door de leden van den Raad van State, van het auditoraat, van de griffie door de substituten en door de leden van het bureau voor samenroeping. De Koning regelt den voorrang en de eerbewijzen.

HOOFDSTUK II. — *Inrichting der afdeeling wetgeving.*

Art. 43. De afdeeling wetgeving is samengesteld uit zes leden van den Raad van State en uit de bij artikel 29 bedoelde bijzitters. Worden door den Koning aangewezen om voor drie jaar van de afdeeling wetgeving deel uit te maken, de voorzitter en een der raadsheeren die bewijs leveren dat zij de twee landstalen kennen, twee raadsheeren die de Fransche, twee raadsheeren die de Nederlandsche taal kennen. Hij duidt voor denzelfden duur en ter vervanging van de titularissen, bij verhindering, een raadsheer aan, die de twee landstalen machtig is, een raadsheer die de Fransche en een raadsheer die de Nederlandsche taal kent.

De vernieuwing van de leden der afdeeling wetgeving geschiedt jaarlijks per derde. De Koning bepaalt de modaliteiten daarvan en treft de vereischte overgangsmaatregelen van aanpassing.

Art. 44. De afdeeling wetgeving zetelt ten getale van drie leden van den Raad van State en van twee bijzitters.

De gewone vergaderingen van de afdeeling wetgeving worden voorgezeten door den eerste-voorzitter of den voorzitter die er deel van uitmaakt, of, bij dezès ontstentenis, door den oudsten der aanwezige raadsheeren.

De afdeeling kan over speciale vraagpunten bijzonder bevoegde personen ter raadpleging oproepen.

De afdeeling wetgeving is onderverdeeld in twee kamers, waarvan de eene den voorzitter en de andere den tweetaligen raadsheer, of, hun plaatsvervanger bevat. Een der beide kamers is, bovendien, samengesteld uit twee raadsheeren die de Fransche taal kennen of uit hun plaatsvervanger en twee bijzitters die dezelfde taal machtig zijn. De andere kamer wordt bovendien gevormd uit twee raadsheeren die de Nederlandsche

taal kennen of uit hun plaatsvervanger en twee bijzitters die dezelfde taal machtig zijn.

De eerste-voorzitter van den Raad van State ontvangt de vragen om advies waarvan sprake in artikel 2 en onderwerpt ze aan de eene of de andere der beide kamers. Ieder dezer beraadslaagt in de taal die haar eigen is. De aldus in een van beide talen gestelde teksten worden in de andere vertaald en de overeenstemming tusschen den Franschen en Nederlandschen tekst wordt door de auditoren nagezien onder het toezicht van het lid der kamer dat de twee landstalen kent.

Art. 45. Wanneer, in spoedeisende gevallen, de overheid die ze vóór de afdeeling wetgeving ahangig maakt, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen mededeeling van het advies of van het voorontwerp vraagt, mag de kamer waaraan die zaak wordt toevertrouwd, zetelen ten getale van drie leden van den Raad van State, zonder de aanwezigheid der bijzitters.

Art. 46. De afdeeling wetgeving zetelt in algemeene vergadering, telkens als de voorzitter van een der Wetgevende Kamers of de minister door wien zij wordt geraadpleegd haar hierom verzoekt.

De algemeene vergadering wordt voorgezeten door den eerste-voorzitter of, bij dezès ontstentenis, door den voorzitter van den Raad van State; bij beider ontstentenis, wordt het voorzitterschap waargenomen door den oudsten der krachtens artikel 43 aangewezen raadsheeren.

De voorzitter der algemeene vergadering is stemgerechtigd, zelfs indien hij van de afdeeling wetgeving geen deel uitmaakt.

HOOFDSTUK III. — *Inrichting der afdeeling administratie.*

Art. 47. De afdeeling administratie bestaat uit drie kamers: een Vlaamsche kamer, een Fransche kamer, een tweetalige kamer.

De Vlaamsche kamer, samengesteld uit raadsheeren die de Nederlandsche taal machtig zijn, neemt kennis van al de zaken welke, bij toepassing van de wet van 28 Juni 1932, in het Nederlandsch moeten ingediend worden.

De Fransche kamer, samengesteld uit de raadsheeren die de Fransche taal machtig zijn, neemt kennis van al de zaken welke, bij toepassing van dezelfde wet, in het Fransch moeten ingediend worden.

De tweetalige kamer, bestaande uit den voorzitter en de twee raadsheeren die de beide landstalen kennen, vergadert telkens het indienen van een tweetalige zaak zulks noodzakelijk maakt.

De kamer, waarvan de raadsheer die de Duitsche taal machtig is deel uitmaakt, zetelt iedermaal dat het inleiden van een Duitsche zaak of van een tweetalige zaak waarin gebruik wordt gemaakt van de Duitsche taal en van een van de twee andere landstalen, dit noodig maakt.

De voorzitter en de raadsheeren aangewezen om deel uit te maken van de afdeeling wetgeving, kunnen geroepen worden in de afdeeling administratie te zetelen, telkens hier aanleiding toe bestaat, hetzij om de tweetalige kamer te vormen, hetzij om een lid van de Vlaamsche of van de Fransche kamer in geval van verhindering te vervangen, hetzij om aanvullende kamers tot stand te brengen, zoo dit in verband met het aantal ingediende zaken noodig blijkt.

Art. 48. De kamers der afdeeling administratie zetelen, zoo voor de adviezen als voor de arresten, ten getale van drie leden, wie voorzigt daaronder begrepen.

Ieder advieszaak kan bij meerderheid van stemmen naar de algemeene vergadering der afdeeling verwezen worden.

Deze verwijzing geschiedt van rechtswege telkens

wanneer een kamer erkent dat er aanleiding bestaat tot vernietiging wegens machtsafwendings; zij is niet geoorloofd in al de andere gevallen, waarin de afdeeling bij wijze van arrest te beschikken heeft.

Art. 49. De algemeene vergadering, de terechtzittingen en andere samenkomsten der afdeeling administratie worden voorgezeten door den eerste-voorzitter, den voorzitter of den oudsten der aanwezige raadsheeren.

HOOFDSTUK IV. — *Bezoldiging en pensioenen.*

Art. 50. De wedden, verhoogingen en vergoedingen van de leden van den Raad van State en de auditurs, zoomede de vergoedingen van de bijzitters der afdeeling wetgeving, worden vastgesteld bij een in den ministerraad overlegd koninklijk besluit, dat naderhand niet mag gewijzigd worden, tenzij krachtens een wet.

De magistraten die tot bijzitters van de afdeeling wetgeving benoemd zijn, trekken de vergoedingen evenals de overige bijzitters.

Art. 51. De leden van den Raad van State worden op pensioen gesteld, wanneer zij wegens zware en blijvende gebrekkelijkheid niet meer in staat zijn hun ambt naar behooren te vervullen of wanneer zij volle 72 jaar oud zijn.

Art. 52. De leden, die uit hoofde van de bij artikel 51 bepaalde leeftijd in ruste zijn gesteld en 25 pensioengerechtigde dienstjaren tellen, waarvan ten minste 10 als lid van den Raad van State, worden tot het emeritaat toegelaten. Het emeritaatspensioen is gelijk aan de gemiddelde wedde der laatste 5 jaren.

Zoo het lid dat als zoodanig sedert ten minste 10 jaren fungeert en den leeftijd van 72 jaar bereikt heeft, nog geen 25 pensioengerechtigde dienstjaren telt, wordt zijn pensioen met één 25ste voor ieder ontbrekend jaar verminderd.

Zoo het lid dat bovenvermeld den leeftijd bereikt heeft en 25 pensioengerechtigde dienstjaren telt, niet gedurende 10 jaar lid van den Raad van State was, wordt zijn pensioen, op den voet der gemiddelde wedde van de laatste 5 jaren, berekend tegen één 25ste per jaar dienst als lid van den Raad van State, tegen één 33ste per jaar academischen dienst, zooals voorzien bij de wet van 30 Juli 1879 op het hoogleeraarsemeritaat, tegen één 35ste per jaar dienst in de magistratuur en tegen één 60ste per jaar andere pensioengerechtigde diensten.

Het lid dat wegens gebrekkelijkheden niet meer bekwaam wordt bevonden om zijn functie verder uit te oefenen, doch den leeftijd van 72 jaar niet bereikt heeft, kan gepensionneerd worden, om het even hoe oud hij is, na 5 jaren welkdanige pensioengerechtigde diensten. Het pensioen wordt dan, op den voet der gemiddelde wedde van de laatste 5 jaren, berekend tegen één 25ste per jaar dienst als lid van den Raad van State, tegen één 33ste per jaar academischen dienst zooals voorzien bij de wet van 30 Juli 1879 op het hoogleeraarsemeritaat, tegen één 35ste per jaar dienst in de magistratuur en tegen één 60ste per jaar andere pensioengerechtigde diensten.

Geen enkel pensioen mag uitgaan boven de wedde waarop het pensioen werd berekend.

De algemeene wet op de burgerlijke pensioenen blijft toepasselijk telkens wanneer de bepalingen van dit artikel niet kunnen ingeroepen worden.

Art. 53. De auditurs, substituten, leden van het bureau voor samenordering, griffier en adjunct-griffiers, evenals de beambten worden op pensioen gesteld, wanneer zij wegens zware en blijvende gebrekkelijkheid niet meer in staat zijn hun ambt naar behooren te vervullen of wanneer zij volle 65 jaar oud zijn.

De algemeene wet op de burgerlijke pensioenen is op hen toepasselijk.

HOOFDSTUK V. — *Onvereenigbaarheid en tucht.*

Art. 54. Het lidmaatschap van den Raad van State is onvereenigbaar met de rechterlijke ambten, met die van provincieraadslid, burgemeester, gemeenteraadslid, met alle bezoldigde openbare of private ambten en bedieningen, met elk openbaar ambt dat geldelijk rekenplichtig is, met de ambten van pleitbezorger, notaris en deurwaarder, met het beroep van advocaat, met den militairen staat en de hoedanigheid van bedienaar van een erkenden eeredienst.

De Koning kan, in bijzondere gevallen, leden van den Raad van State bij beredeneerd besluit machtigen de betrekking van hoogleeraar of van docent bij het hooger onderwijs te blijven vervullen.

Het is den leden van den Raad van State en den bijzitters van de afdeeling wetgeving verboden zich, mondeling of schriftelijk en zelfs bij wijze van raadgeving, met de verdediging der belanghebbenden te belasten.

Het is den leden van den Raad van State verboden als bezoldigd scheidsrechter op te treden, zelf of ten name van hun echtgenoot of van eenig ander tusschenpersoon, eenigen handel te drijven, zaakwaarnemer te zijn of deel te nemen aan het bestuur, het beheer of het toezicht over eenige handelsvennootschap of nijverheids- en handelsinrichting.

In bijzondere gevallen, kan de Koning, bij beredeneerd besluit, de leden van den Raad van State toelaten aan het toezicht over nijverheidsvennootschappen of -inrichtingen deel te nemen.

De voorgaande bepalingen vinden toepassing op de auditurs, de substituten, de leden van het bureau voor samenordering, een griffier, de adjunct-griffiers, zoomede op de beambten.

Art. 55. De bloed- en aanverwanten, tot en met den graad van oom en neef, mogen, tenzij de Koning dit verbod heeft opgeheven, niet tegelijkertijd van den Raad van State deel uitmaken; zij mogen niet tegelijkertijd zetelen, behalve op de algemeene vergaderingen.

Art. 56. Ieder lid van den Raad van State die te kort gekomen is aan de waardigheid van zijn ambt of aan de plichten van zijn staat, kan volgens het geval, van zijn functie vervallen verklaard of daarin geschorst worden, bij een arrest dat door het Hof van verbreking, in algemeene vergadering, op vordering van den procureur-generaal bij dit Hof, wordt uitgesproken.

Art. 57. Het bepaalde in hoofdstuk III van titel IV van boek II van het Wetboek van strafvordering omtrent de door de leden der Hoven gepleegde misdaden en wanbedrijven, zoomede artikel 10 der wet van 20 April 1810, zijn op de leden van den Raad van State toepasselijk.

Overgangsbepalingen.

Art. 58. De beroepen, verzoekschriften of aanvragen voorzien bij de artikelen 7, 9 en 10, worden niet in aanmerking genomen indien de betwisting dagteekent van vóór de bekendmaking dezer wet.

Art. 59. Bij de instelling van den Raad van State: 1° Kan, voor de benoeming van zijn leden, worden afgeweken van de eerste alinea van artikel 5 der wet van 6 Augustus 1931;

2° Moeten de eerste vijf benoemingen van bijzitter niet beantwoorden aan de voordrachtsvereischten voorzien bij artikel 35;

3° Zal artikel 31 niet toegepast worden op de drie het eerst benoemde auditurs; dezen zullen gekozen worden onder de doctors in de rechten, die van een

speciale bevoegdheid in publiek en administratief recht doen blijken, inzonderheid de laureaten van de wedstrijden voor reisbeurzen der regeering en de geaggregeerden van het hooger onderwijs.

Art. 60. De Koning kan het emeritaat verleen aan de eerste 15 leden van den Raad van State, zelfs indien zij niet in de bij de eerste alinea van artikel 52 vastgestelde voorwaarden mochten verkeerden.

Art. 61. Bij in ministerraad overlegde koninklijke besluiten, worden al de noodige aanvullende organieke maatregelen genomen, welke ter uitvoering van deze wet noodig zijn.

Art. 62. De regeering zal, in den loop der gewone zitting 1946-1947, aan de Wetgevende Kamers verslag uitbrengen omtrent de werkzaamheden van den Raad van State.

Art. 63. De Koning is er toe bevoegd, bij in Ministerraad overlegde besluiten, den tekst van de wetten tot vaststelling van de bevoegdheid van den Mynraad, mitsgaders dien der bij artikel 10 bedoelde wetten, te wijzigen en aan te vullen ten einde die teksten in overeenstemming te brengen met de artikelen 7 § 2, en 10 van deze wet.

Art. 64. Deze wet treedt in werking op den datum bij koninklijk besluit te bepalen.

Dit besluit mag de inwerkingstelling van de bepalingen van artikel 28 en van artikel 59 vaststellen op een datum voorafgaande aan dien welke voor de algeheele inwerkingtreding der wet bepaald wordt.

Art. 65. De kredieten welke voor de werking van den Raad van State noodig zijn, worden uitgetrokken op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het Staatsblad bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 23^{en} December 1946.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

De algemeene statutaire vergadering van het Verbond kwam bijeen op Zaterdag 14 December 1946, te 14 u., in de zaal van de eerste kamer van het Hof van Beroep te Brussel, onder voorzitterschap van Meester Thomas Braun.

De heer Voorzitter vestigt de aandacht op een voor korten tijd verschenen besluit, waardoor de baremas van de verplaatsings- en verblijfskosten worden vastgesteld van de Belgische advocaten, die aangeduid werden van ambtswege om de betichten vóór de Krijgsraden in Duitschland te gaan verdedigen.

Meester Paul Struye, algemeen secretaris, geeft lezing van zijn verslag. De heer voorzitter dankt Meester Struye, die zijn ambt neerlegt en betuigt hem, namens de vergadering, zijn gevoelens van dankbaarheid voor de uitnemende diensten die hij aan het Verbond heeft bewezen.

De rekeningen en balansen, voorgebracht door Meester Landrien, algemeen schatbewaarder, worden eenparig aangenomen.

De prijs « Jules Destrée », toegekend aan Meester Gilbert Sadi Kirschen voor zijn boek « Six amis viendront ce soir », werd hem overhandigd door den voorzitter, die terzelfdertijd de lof maakt van den schrijver en zijn werk.

Vervolgens wordt overgegaan tot de verkiezing van den algemeen secretaris. Meester Emmanuel Thiebauld wordt tot die functie verkozen.

De vergadering hernieuwt bij toejuichingen de mandaten van den voorzitter en van de overige leden van het bureau. Meester Marie-Rose Hennebicq wordt bij handgeklap tot bijgevoegd schatbewaarster verkozen.

Meester Collignon, stafhouder der Balie van Luik, brengt verslag uit over de oprichting van een lijfrentekas voor advocaten.

Zijne lange en belangwekkende uiteenzetting oogst de toejuichingen van de eenstemmige vergadering. De algemeene bespreking werd tot op de volgende zitting uitgesteld.

Meester Dorff, die het Verbond vertegenwoordigde op het Congres te Washington, zet ten slotte uiteen hoe de « United League of Lawyers » werd opgericht, in wier schoot België vertegenwoordigd is door Meesters Thomas Braun en Dorff. De leden van het Verbond worden uitgenoodigd om lid te worden van deze internationale vereniging.

RECHTERLIJK LEVEN

Bij besluit van den Regent van 8 Januari 1947, zijn aangesteld in de rechtbank van koophandel te Brussel:

Tot rechter:

De heer de Buisseret E., plaatsvervangend rechter in die rechtbank;

Tot plaatsvervangend rechter:

De heeren Baillon J., afgevaardigd beheerder van de « Etablissements E. De Heuvel », te Brussel; Verdeyen F., industrieel te Brussel.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD, Jaargang 47, afl 2, 11 Januari 1947. — Prof. Mr. J. M. Van Bemmelen, De Bijzondere Rechtspleging. — Mr. K. Groen, Enkele vragen nopens de toepassing van de artt. 1638l, 1639 h en 1939l B.W. — Opmerkingen en Mededeelingen: Mr. J. F. Wijnhoven, Raadpleging van het archief van den Buitengewonen ambtenaar van den burgerlijken stand. — Mr. J. A. M. Leistikow, Verlies van Duitsche nationaliteit. — Rechtspraak van de week. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

JOURNAL DES TRIBUNAUX, 62ste Jaargang, nr 3710, 12 Januari 1947. — Jean Dabin: Le contrôle de la puissance paternelle. — Jurisprudence. — La Chronique Judiciaire.

RECUEIL GENERAL DE L'ENREGISTREMENT ET DU NOTARIAT. — Novembre '46. Assurance. — Petits héritages. — Baux à ferme. — Conservateurs des hypothèques. — Impôt sur le capital. — Taxe de transmission.

RECUEIL DE JURISPRUDENCE DU DROIT ADMINISTRATIF DE LA BELGIQUE Nr 4. — Pouvoir juridictionnel de la cour des comptes: nota van M. Ch. Wathout. — Inconstitutionnalité des lois. — Retroactivité des lois: nota van M. H. Matton. — Etablissements Publics. — Personalité civile: nota M. H. Buckinx. — Pensions provinciales: nota van M. H. Matton. — Droit constitutionnel: nota van M. M. Vauthier. — Responsabilité de l'Etat: nota van M. P. De Visscher.

REVUE DE DROIT PENAL ET DE CRIMINOLOGIE. — Nr 3 décembre 1946. — Mémoire. — Etudes et Documents. — Chroniques. — Revues. — Bibliographie. — Jurisprudence.